

Ennakkovaikutusten arviointi nykytilan
(nykyinen henkilöstö ja palveluostoja en-
nakoimatta ulkopuolelta) ja kokonai-
sulkoistuksen välillä

Dokumentin sisältö

- 1 Esittelijä ja valmistelijat
- 2 Valmisteluaikataulu
- 3 Nykytilan kuvaus
- 4 Ehdotettu päätösesitys
- 5 Ehdotetun päätösesityksen vaikutusten tarkastelua
- 6 Yhteenveto ehdotetun päätösesityksen vaikutuksista
- 7 Päätös varsinaisen ennakoarvioinnin tarpeellisuudesta

1 Esittelijä ja valmistelijat

Kunnanjohtaja Pia Harmokivi

2 Valmisteluajataulu

Käsitellään kunnanhallituksessa 27.5.2024 ja kunnanvaltuustossa 24.6.2024. Ulkoistus tulee voimaan mahdollisesti syyskuussa 2024.

3 Nykytilan kuvaus

21.5.2024 tilanne: Palkka- ja taloushallinnossa talous- ja hallintojohtajan virka, palkkasihteerin ja kirjanpitäjän toimet. Toimistosihteerin tekee muutamia taloushallintoon liittyviä tehtäviä.

4 Ehdotettu päätösesitys

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että palkka- ja taloushallinto ulkoistetaan kokonaisuudessaan Pohjois-Savon Monetra Oy:lle.

5 Ehdotetun päätösesityksen vaikutusten tarkastelua

Päätösesitys	Kuvaus
Nykytila	Palkka- ja taloushallinnossa talous- ja hallintojohtajan, palkkasihteerin ja kirjanpitäjän virat ja toimet, ennakoimattomia ostoja ulkopuoliselta toimijalta
Vaihtoehto1	Ennakoitu kokonaispalvelun osto ulkopuoliselta toimijalta

6 Yhteenveto ehdotetun päätösesityksen vaikutuksista

Vertailussa näkyy, että ulkoistamisen vaikutukset kuntalaisiin ovat marginaaliset.

Organisaatioon ja henkilöstöön ulkoistamisella on lyhyellä tähtämellä enemmän negatiivisia kuin positiivisia vaikutuksia. Ulkoistamisessa jokainen joutuu opettelemaan uusia taitoja ja alku on työlästä. Muutosvastarintaa esiintyy ennen päätöksentekoa. Uusi pelottaa.

Talouteen ja elinkeinoihin ulkoistamisella on sekä positiivisiä että negatiivisia vaikutuksia. Paikallisia toimijoita voisi käyttää pieniin palveluostoihin, mutta pitkällä tähtämellä ostoja ei ole viisasta ripotella vain keskittää. Pitkällä tähtämellä nähdään kuitenkin, että ulkoistaminen tuottaa nykytilaan verrattuna enemmän positiivisia vaikutuksia. Tottuminen uusiin toimintatapoihin auttaa asiaa. Reaalitekemiset vastuut ovat yhtiöllä ja näin työn kuorma kevenee. Sijaistaminen ei ole enää kunnan murhe, vaan yhtiö kantaa vastuun.

Ulkoistamisen vaikutukset ja suhde kuntastrategiaan on enemmän positiivinen kuin negatiivinen. Positiivisuus syntyy tekniikan kehittymisestä yhtiön strategisten linjausten ja ennakoinnin myötä.

Moni kuntastrategian lause voidaan ymmärtää kuitenkin ainakin kahdella tavalla. Pienuus on vahvuus -lauseen voidaan nähdä viittaavan siihen, että kunta hoitaa itse omat palvelunsa omilla työntekijöillä. Kuitenkaan pienuus ei ole ollut vahvuus, koska resurssit ovat olleet liian pienet. "Uskomme tekniikkaan" voidaan nähdä niin, että tekniikan vahvistuessa loogisemmaksi ja ennakoivammaksi yhtiön toimista toteutamme paremmin kuntastartegiaa. Jos uskomme luovuuteen, onko luovuutta se, että rakennamme omaa palvelutuotantoa vai se, että hyppäämme uuteen. Olemmeko vastavirran edelläkävijöitä, jos emme ulkoista? Koti maalla, maailma lähellä -> mikä tästä päätelmä?

7 Päätös varsinaisen ennakoarvioinnin tarpeellisuudesta

Vaikutuskohde	Nykytila	Vaihtoehto1
Kuntalaiset		
Terveys ja hyvinvointi		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus	Neutraali	Neutraali
Yhdenvertaisuus		

Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus	Neutraali	Neutraali
Sukupuolten tasa-arvo		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus	Neutraali	Neutraali
Työllisyys ja työelämä		
Lyhyt aikaväli	☒	☐
Pitkä aikaväli	☒	☐
Kuvaus	<p>Nyt palkka- ja taloushallinnossa sekä kunnantoinnissa töissä Vesannon kuntalaisia. Verotulot tulevat kuntaan. Myös ulkoistusvaihtoehdossa palkka- ja taloushallinnossa työskentelee Vesannon kuntalaisia.</p>	
Tietoyhteiskuntataidot		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus	Neutraali	Neutraali
Turvallisuus ml. tietoturva		

Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus	Neutraali	Neutraali
Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus myös kunnan eri alueilla ja kielillä		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus	Neutraali	Neutraali
Organisaatio ja henkilöstö		
Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		
Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		

Organisaation keskinäiset toimivaltamuutokset		
Lyhyt aikaväli	0	0
Pitkä aikaväli	0	0
Kuvaus		
Organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät		
Lyhyt aikaväli	-1	1
Pitkä aikaväli	-2	2
Kuvaus	Raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut hallinnolliset tehtävät ovat kunnalla. Tehtävät lisääntyvät koko ajan. Nyt jo ulkoistettu ulkopuoliselle yhtiölle.	Raportointi on jo siirretty ulkopuoliselle yhtiölle. Jatkossa lisääntyvät velvoitteet siirretään yhtiölle.
Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat		
Lyhyt aikaväli	-1	-1
Pitkä aikaväli	-2	2
Kuvaus	Nyt pakon edessä siirretty toimintoja ulkopuoliselle yhtiölle. Pitkällä tähtäimellä edelleen tarpeen käyttää ulkopuolisia palveluita. Pitkällä tähtäimellä nykytilanteessa summittaiset ostot eivät ole järkeviä. Pitkällä tähtäimellä ei päästä	Ulkoistus lyhyellä aikavälillä kuormittaa henkilöstöä. Edessä on paljon uutta oppimista esim. uudet taloushallinnon ja palkkahallinnon ohjelmat. Alussa varmasti myös epäselvyyttä siitä, kumpi hoitaa minkäkin asian. Tässä

	uutuusarvoon, jos pidämme kunnassa kiinni vanhasta rakenteesta ja ostamme silti kalliilla ulkopuolelta.	auttavat selkeät vastuunjako-matriisit. Pitkällä tähtäimellä ulkoistus tulee rutiiniksi, tehtävät hahmottuvat. Oppiminen mahdollistaa tehtävänkuvien laajentumisen uusien velvoitteiden myötä.
Ympäristö		
Ihmisten elinolot, terveys ja viihtyvyys		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		
Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		
Maaperä, luonnon monimuotoisuus, ilmasto		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		
Talous ja elinkeinot		

Kunnallistalouden yhteisöjen rahoitus, voimavarojen jako, työllisyys ja tuottavuus

Lyhyt aikaväli

-2

-1

Pitkä aikaväli

0

1

Kuvaus

Nykytilanne, jossa on nykyinen henkilöstö ja ostetaan ilman ennakoitua reagoiden isoja palvelutoimintojen ostoja on kunnalle kallista. Resurssit ovat minimaaliset lähes kaikkien ollessa pois työstä. Pitkällä tähtäimellä kykenemme ennakoimaan ostoja ja suunnittelemaan ehjiä kokonaisuuksia.

Ulkoistuksen ensimmäiset vuodet ovat kalliita ja säästöjä ei synny. Tehtävänjaon selkinnyttyä, kustannuksetkin ovat paremmin kurissa.

Palvelutuotannon muutos

Lyhyt aikaväli

-2

-1

Pitkä aikaväli

-1

2

Kuvaus

Nykytilassa palvelutuotannon muutos on sekava. Ostoja tapahtuu aina suuremmassa määrin, kun henkilöstö ohut.

Alkuvaiheessa ulkoistus kuormittaa, koska jokainen joutuu opettelemaan uusia taitoja. Kellään ei ole tähän erityisosaamista. Pitkällä tähtäimellä uudesta palvelutuotannosta tulee uusi normaali.

Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen

Lyhyt aikaväli

0

0

Pitkä aikaväli	0	0
Kuvaus	Neutraali	Neutraali
Yritysten toiminta, niiden välinen kilpailu ja kansainvälinen kilpailukyky ja markkinoiden toimivuus		
Lyhyt aikaväli	0	-1
Pitkä aikaväli	0	2
Kuvaus	Kunnan hoitaessa itse palkkaja taloushallinnon ja ostaessa palveluita isolta ulkopuoliselta toimijalta emme häiritse yritysten välistä kilpailua. Pienimuotoisemmat ostot voidaan tehdä paikallisilta yritykseltä (esim. vesilaskutuksen osa)	Kilpailua koko kunnan palkkaja taloushallinnon hoitamisessa ei Vesannon kokoisessa kunnassa ole. Osaaminen on ostettava isommilta yhtiöiltä, joilla on kuntakokemusta.
Lapset ja nuoret		
Lasten tai nuorten kasvun ja kehityksen yksilöllinen tukeminen		
Lyhyt aikaväli	0	0
Pitkä aikaväli	0	0
Kuvaus		
Lasten ja nuorten asuminen tai kasvuympäristö		
Lyhyt aikaväli	0	0

Pitkä aikaväli

Kuvaus

Vaikutukset johonkin tiettyyn lasten tai nuorten ryhmään

Lyhyt aikaväli

Pitkä aikaväli

Kuvaus

Lasten ja nuorten mahdollisuudet liikkua paikasta toiseen

Lyhyt aikaväli

Pitkä aikaväli

Kuvaus

Lasten ja nuorten ihmissuhteet

Lyhyt aikaväli

Pitkä aikaväli

Kuvaus

Lasten ja nuorten mahdollisuus harrastaa tai viettää vapaa-aikaa

Lyhyt aikaväli

Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		
Lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		
Lasten ja nuorten terveys		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		
Lasten ja nuorten turvallisuus tai turvallisuuden tunne		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐
Kuvaus		
Vaikutukset lasten ja nuorten perheiden aikuisiin		
Lyhyt aikaväli	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐

Kuvaus

Vaikutukset perheiden
taloudelliseen tilanteeseen

Lyhyt aikaväli

Pitkä aikaväli

Kuvaus

Vaikutukset var-
haiskasvatukseen ja lasten
mahdollisuuteen osallistua var-
haiskasvatukseen

Lyhyt aikaväli

Pitkä aikaväli

Kuvaus

Vaikutukset lasten ja nuorten
opetukseen ja koulunkäyntiin

Lyhyt aikaväli

Pitkä aikaväli

Kuvaus

Kuntastrategian toteutuminen

Pienuus on vahvuus!

Lyhyt aikaväli

Pitkä aikaväli

<p>Kuvaus</p>	<p>Pienuuden etujen hyödyntäminen - toteutetaan osallistavaa, kannustavaa ja ketterää päätöksentekoa, henkilöstö- ja omistajapolitiikkaa ja tuetaan monipuolisia pienyhteisöjä ja paikallista identiteettiä vahvistavia toimia</p>	
<p>Vastavirran edelläkävijä!</p>		
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Panostetaan kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämässä, palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä lakisääteisten palvelutavoitteiden täyttämässä sellaisten toiminta- ja yhteistyömallien kehittämiseen, jotka turvaavat nykyisen palvelutason sekä syntyvät ratkaisuhakuisuuden, yrittäjyyden, ennakkoluulottoman kokeilemisen ja edelläkävijyyden perustalle.</p>	
<p>Koti maalla, maailma lähellä!</p>		
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Tarjotaan monipuolisia luonnonläheisiä, edullisia ja myös innovatiivisia asumismahdollisuuksia koko kunnan alueella sekä toimivat yhteydet lähelle ja kauas.</p>	
<p>Luontoon, luovuuteen ja tekniikkaan me uskomme!</p>		

Lyhyt aikaväli	-1	1
Pitkä aikaväli	-2	2
Kuvaus	<p>Panostetaan luonnonvaroista ammentavan liiketoiminnan ja biotalouden kehittämiseen, tekniikan ja luovuuden hyödyntämiseen sekä näiden yhdistämiseen.</p> <p>- Kommentti: entisessä pysymisessä ei ole luovuutta, teknologiaan olemme panostaneet pakon edessä.</p>	<p>Ulkoistuksessa ohjelmistot uusiutuvat. Henkilöstö saa sopeutua uusiin toimintatapoihin. Yhtiö huolehtii ohjelmistojen uusimisesta, päivityksistä.</p>
Ennakointi, vaihtoehtojen hahmottaminen, muutoksen hallinta		
Lyhyt aikaväli	-2	-1
Pitkä aikaväli	1	2
Kuvaus	<p>Nykytilassa henkilöitä on paljon pois. Ei ennakoida, reagoidaan. Muutosta on vaikea hallita, koska tilanteet muuttuvat jatkuvasti. Jos henkilöstö pysyy ennallaan pidemmällä aikavälillä, on mahdollisuus miettiä tulevaa ja hahmottaa vaihtoehtoja paremmin.</p>	<p>Ulkoistuksessa muutos on väistämätön. Kaikki opettelevat uutta. Ennakointi tapahtuu osin yhtiön päässä, osin kunnan päässä ja ennen kaikkea yhteistyössä.</p>
Kannustava, positiivinen ja rohkea toimintakulttuuri		
Lyhyt aikaväli	-1	0
Pitkä aikaväli	0	0

<p>Kuvaus</p>	<p>Nykytilanteessa kaikki ovat väsyneitä. Päättämätön asia vie voimia. Kipeät päätökset ovat usein myös rohkeita päätöksiä. Kannustavuus ja positiivisuus eivät ole tällä hetkellä vallalla. Pidemmällä tähtämellä tilanne varmasti tasoittuu.</p>	
<p>Verkostot ja yhteistyö; tulevaisuuden toimintaympäristöissä toimiminen</p>		
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>0</p>	<p>2</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Nykytilanteessa, satunnaisilla ostoilla emme ole kiinni tulevaisuuden suunnittelussa vaan harhailemme. Pitkällä tähtämellä saisimme aikaan loogisia ketjuja.</p>	<p>Ulkoistaminen on loikka tulevaisuuden toimintaympäristöön. Yhtiön ennakointikyky on suurempi kuin kunnan. Pitkällä tähtämellä yhteistyö yhtiön kanssa kehittyy.</p>